

50-års jubileum

1949-1999

Liten historik

Stockholm Söder Rotaryklubb

50-års jubileum

1949-1999

Liten historik

INNEHÅLL

Presidenter i Stockholm Söder Rotaryklubb 1949-99	3
Guvernörer i distrikt 2 370, tidigare presidenter i Stockholm	
Söder Rotaryklubb 1949-99	3
Rotary i världen	4
Bildandet av Stockholm Söder Rotaryklubb	5
Söderklubbens ungdomstid.....	9
Vänklubbar och andra internationella kontakter	13
Klubbens traditioner	17
Föredragsverksamheten	21
Kvinnor i Rotary	25
Ungdomsfrågor och ledarskapsutveckling.....	27
1949-1974	29
1974-1999	34

Jubileumsskriften sammanställd av
Nils Olof Elfman,
medlem sedan 1968, PHF.

Presidenter i Stockholm Söder Rotaryklubb 1949-99

49-50	<i>Harry Sandberg</i>	74-75	<i>Stig Carlborn</i>
50-51	<i>Harry Sandberg</i>	75-76	<i>Lennart Kjellvander</i>
51-52	<i>Eskil Sundahl</i>	76-77	<i>Bengt Resare</i>
52-53	<i>Gösta Selling</i>	77-78	<i>Klas Skogholm</i>
53-54	<i>Arne Ax-son Sjöberg</i>	78-79	<i>Tage Skarin</i>
54-55	<i>K-G Ljungdahl</i>	79-80	<i>Knut Granquist</i>
55-56	<i>Gösta Laurin</i>	80-81	<i>Per Lindberg</i>
56-57	<i>Olof Lundqvist</i>	81-82	<i>Bengt Wadensjö</i>
57-58	<i>Harald Wik</i>	82-83	<i>Torsten Sellin</i>
58-59	<i>Helge Linder</i>	83-84	<i>Georg Steen</i>
59-60	<i>Arvid Ribbing</i>	84-85	<i>Hans Sachs</i>
60-61	<i>Lennart Reuterskiöld</i>	85-86	<i>Sten R Andersson</i>
61-62	<i>Thorsten Söderström</i>	86-87	<i>Hans Hedlund</i>
62-63	<i>Sven Wiklund</i>	87-88	<i>Bengt Siösteen</i>
63-64	<i>Artur Cedergren</i>	88-89	<i>Lennart Påbryd</i>
64-65	<i>Roger Wadström</i>	89-90	<i>Hans Wedenius</i>
65-66	<i>Carl-Filip Borgh</i>	90-91	<i>Rolf Holmberg</i>
66-67	<i>John Alderin</i>	91-92	<i>Birger Rosell</i>
67-68	<i>Olof Rudebeck</i>	92-93	<i>Hans-Erik Hagman</i>
68-69	<i>Gunnar Olofsson</i>	93-94	<i>Arne Lundell</i>
69-70	<i>Anders Ekelund</i>	94-95	<i>Lars-Gösta Ridderstrand</i>
70-71	<i>Ernst Köhlberg</i>	95-96	<i>Per A Smeds</i>
71-72	<i>Henning Öberg</i>	96-97	<i>Olle Jonsson</i>
72-73	<i>Holger Hanner</i>	97-98	<i>Gunnar Tylestam</i>
73-74	<i>Arne Hedström</i>	98-99	<i>Lars-Åke Hammarkvist</i>

Guvernörer i distrikt 2 370, tidigare presidenter i Stockholm Söder Rotaryklubb

1961-62	<i>Olof Lundqvist</i>	1980-81	<i>Henning Öberg</i>
1966-67	<i>Artur Cedergren</i>	1987-88	<i>Klas Skogholm</i>
1972-73	<i>Carl-Filip Borgh</i>	1995-96	<i>Hans Hagman</i>

ROTARY I VÄRLDEN

Rotary grundades i Chicago den 23 februari 1905 av advokaten *Paul Harris*. Rörelsens namn lär ha tillkommit av att medlemmarna från början träffades hemma hos varandra med roterande värdskap. Som emblem valde man ett kugghjul med sex ekrar och 24 kuggar. Huvudorganisationen för världens klubbar, Rotary International, har sitt säte i Evanston, Illinois, USA. Europasekretariatet ligger i Zürich. Enligt senaste uppgifter finns det 1 120 000 rotarianer, fördelade på 28 000 klubbar i 154 länder.

Rörelsens syfte är att sammanföra människor i skilda yrken till samvaro och utbyte av erfarenheter. Stor vikt läggs vid tjänandets ideal och hög etisk standard i arbetslivet. Dess huvudmotto allt sedan 1912 är "Service above Self". Ett senare motto, myntat av världspresidenten 1980, är i översättning "Ta dig tid att tjäna".

Betecknande för Rotary är dess program för hjälpverksamhet och internationell ungdomsverksamhet. Den mest betydande fonden för dessa ändamål är Rotary Foundation, som bygger på frivilliga bidrag från klubbar och enskilda medlemmar. De årliga utbetalningarna från denna fond är ca 70 miljoner USD. Verksamheten är uppdelad i tre delar, humanitära program, utbildningsprogram och PolioPlus. Den senare med det speciella syftet att utrota polio i utvecklingsländerna var kanske det viktigaste humanitära biståndsprojektet. Insamlingen startade i mitten av 1980-talet och inbringade ett belopp som 1990 passerade 1 miljard kronor.

Hitills har 1 000 miljoner barn vaccinerats mot polio.

BILDANDET AV STOCKHOLM SÖDER ROTARYKLUBB

TILL SVERIGE KOM ROTARY först 1926, då den första klubben chartrades i Stockholm. Sedan följde slag i slag nya klubbar. Under tiden 1927–1929 instiftades nya klubbar i Göteborg, Malmö, Helsingborg och Gävle i nämnd ordning. Enligt praxis benämns den första klubben i en ort med endast ortnamnet. När nya klubbar tillkommer i orten i fråga görs ett tillägg i klubbnamnet som t ex Stockholm Söder, Stockholm Skanstull etc.

I Stockholm finns i dag totalt 32 klubbar och 1 700 medlemmar. För hela Storstockholm är motsvarande siffror 56 respektive 2 600.

Det skulle dröja över 20 år innan den andra klubben i Stockholm instiftades. Förberedelser för att starta en ny klubb skedde samtidigt på Söder och i området Kungsholmen-Bromma. Söderklubben kom dock ett par månader på efterkälken och är sålunda Stockholms tredje klubb. Stockholm Västra är nummer två. Under de närmaste fem åren därefter tillkom Stockholm Östra, Norra och Vällingby i nämnd ordning.

På initiativ av guvernören i det norra distriktet, *Hugo Cederschiöld*, inbjöd f d borgarrådet *Harry Sandberg* ett 20-tal herrar till ett konstituerande sammanträde för bildandet av en rotaryklubb på Söder. Detta möte ägde rum tisdagen den 26 april 1949. Flertalet av de kallade och blivande medlemmarna hade antingen sin yrkesverksamhet eller sin bostad förlagd till Söder. Vissa hade i sitt yrke

en central position vid en institution där, t ex Stadsmuséet och Katarina kyrka. Andra åter var näringsidkare såsom järnhandlare, guldsmed och konditor eller verkställande direktörer i företag såsom Folksam, Saltsjöqvarn, Statens hantverksinstitut, Åhlén & Holm. Övriga yrken som var representerade var apotekare, läkare, rådmän, civilingenjör, konstnär (keramiker) samt en professor i arkitektur.

Medlem var också *Erik Sandberg*, källarmästare på Mosebacke restaurang, vilken skulle bli klubbens lunchrestaurang fram till 1960, då den eldhärjades. Flyttning skedde då till restaurang 55:an på Drottninggatan, där Sandberg också var krögare.

Vid det konstituerande sammanträdet valdes *Harry Sandberg* till president och kvarstod som sådan under två år. Vidare fastställdes veckodag och klockslag för lunchsammanträdena till torsdagar kl 12.15. Denna tid har gällt oförändrad under de 50 åren.

Den genomsnittliga åldern hos de tjugofyra medlemmarna var 54 år. Äldst var presidenten 69 år och yngst riksdagsmannen och chefredaktören *Gösta Elfving* 41 år. Endast fem medlemmar var yngre än 50 år.

Vid det första torsdagssammanträdet den 5 maj diskuterades namnfrågan för den nya klubben. Närvarande var presidenten vid Stockholms Rotaryklubb *Olof Norbeck* som informerade om gängse principer vid fastställande av klubbnamn. Många förslag framfördes, bl a Mosebacke, Slussen, Skanstull och Sydstockholms Rotaryklubb. Man stannade för Söders Rotary. Tre år senare ändrades namnet till Stockholm Söder Rotaryklubb.

Vid det första sammanträdet diskuterades närvaron som en viktig angelägenhet. Synen på densamma var renlärig, alltför rigorös med regler som knappast skulle kunnat hålla i längden. Förhinder skulle sålunda anmälas i förväg och skälet till detsamma anges i protokollet.

Det första exemplet på internationella kontakter finner man redan i juni 1949, då det förelåg en inbjudan från Mariehamn om ett intercitymöte mellan klubbarna i Mariehamn, Åbo, Norrtälje och de tre klubbarna i Stockholm. (Norrtäljeklubben hade instiftats 1944). Rotary var alltså en tidig företrädare för Östersjö-samarbetet.

Det dröjde mer än ett halvår innan Söder-klubbens bildande

kunde manifesteras i en charterfest. Denna ägde rum i solenna former lördagen den 17 december 1949. Festen inleddes med en högtidssammankomst i Katarina kyrka i närvaro av kronprinsen (sedermera kung Gustaf VI Adolf) i dennes egenskap av rotaryrörelsens hedersguvernör. Andra inbjudna var överståthållaren, guvernörerna generalmajor *Hugo Cederschiöld* och kyrkoherde *Knut Ericsson*, ett antal presidenter och medlemmar i andra klubbar, de flesta med damer.

I sitt välkomsttal gav charterpresidenten några historiska glimtar om den del av staden inom vilken klubben hade sitt upptagningsområde. Detta utgjorde förutom Södermalm de folkrika områdena söder därom, bl a Brännkyrka och Enskede församlingar. Han talade i poetiska ordalag:

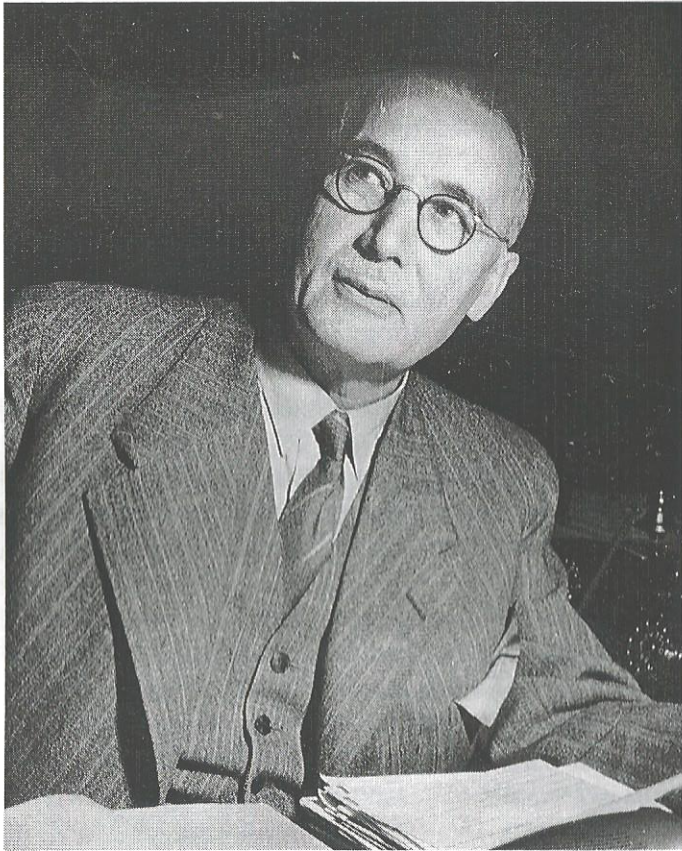
"Vår stadsdel Södermalm var den första del av Stockholm, som i tidernas morgon steg ur havet och under tusende år var omgivet av de öppna vattnen runt omkring sina berg...".

Södermalm omtalas enligt talaren första gången 1288 av biskop Anund i Strängnäs. Denne förklarar att Stockholm, i varje fall den del därav som kallas Södermalm, tillhör hans kyrka. Hälsningstalet är ett stycke kulturhistoria, vittnande om särskilda insikter hos talaren om sin hembygds ursprung. Den historiska lärdomen om Stockholm fanns också i rikt mått företrädd hos en annan medlem, sedermera riksantikvarien *Gösta Selleng*. Denne kom att spela en viktig roll för klubben under sitt 48-åriga medlemskap.

Sedan en stråkensemble under ledning av klubbmedlemmen dr *David Ymer* spelat ett stycke av Grieg, höll distriktsguvernören *Cederschiöld* sitt högtidstal. Han utgick därvid från sina intryck från den nyss avslutade Italienresan, under vilken han följt kronprinsen i sin egenskap av chef för kronprinsens stab. Efter sitt tal överlämnade han charterbrevet till presidenten, varefter den enskilde medlemmen fick motta sin rotaryknapp.

Klubbmedlemmen, kyrkoherde *Harald Dahl* i Katarina, avslutade sammankomsten med en kort betraktelse från altaret. Efter högtiden intogs middag på Mosebacke.

Som ett apropå till detta referat av charterfesten bör återges ett kort stycke av Söderklubbens förhistoria, som charterpresidenten

Harry Sandberg, Charterpresident.

Harry Sandberg berättade om vid 5-årsjubiléet av charterfesten. Saken var den att Sandberg hade gästade Stockholmsklubben vid ett tillfälle då kronprinsen också var där. Denne hade därvid kommit fram till Sandberg, som han kände igen från tidigare besök i klubben. Kronprinsens intresse för Sandberg fick sin förklaring en tid senare då Sandberg sammanträffade med Cederschiöld. Denne hade då meddelat, att kronprinsen framfört ett önskemål om att Harry skulle se till att det blev en rotaryklubb på Söder. Sandberg ville med sin berättelse understryka att kronprinsen var den som hade tagit det första steget till att Söderklubben kom till stånd.

SÖDERKLUBBENS UNGDOMSTID

NÄR MAN LÄSER VECKOBREV och andra protokoll från den tid medlemsantalet var mycket begränsat, under 50-talet kanske högst 30 medlemmar, möter man en stämning präglad av goda mänskliga relationer och effektivitet i arbetet i Rotarys anda. Man får en känsla av att det rådde ett gott kamratskap och mera personliga band mellan medlemmarna än som är praktiskt möjligt i en större klubb. Här lades dock grunden till den goda anda som vi än idag känner oss leva i.

Det är betecknande att ego-föredrag förekom relativt sällan under denna tid. Alla kände varandra väl utan sådana. Medlemmarna medverkade ändå relativt ofta som föreläsare, men då i ämnen med hög aktualitet och av allmänt intresse. Några exempel kan nämnas: Överdirektör *K G Ljungdahl*, framstående expert på landets energiförsörjning höll flera föredrag, bl a om den då aktuella Kol- och stålunionen, ursprunget till EEC och EU, samt om rådande förväntningar på kärnkraften, då ännu i sin linda.

Överdirektören på SJ, *Edvard Oredsson*, som reste mycket i Europa, informerade om relationerna mellan de tyska staterna. Han tyckte sig ha märkt en tilltagande tro på en inte alltför avlägsen återförening staterna emellan. *Bernhard Wergeman* talade med stor sakkunskap om den schweiziska urindustrins historia. Föredraget var så medryckande att han avkrävdes löfte om att återkomma inom några veckor med ett andra föredrag i samma ämne. Wergeman var över huvud taget mycket intresserad av kultur, inte minst av

opera. Tillsammans med arkitekten *Robert Berghagen* skapade han kulturkommittén, som med tiden blev något av en institution. Berghagen höll ett långt föredrag om Katarina kyrkas historia. Beslutet om byggandet av densamma undertecknades av *Karl X Gustaf* 1656. Det tog 40 år att bygga kyrkan färdig. År 1723 brann kyrkans kupol och förstördes inredningen. Hans föredrag vittnade om stor beläsenhet och intresse för forskning.

Gösta Selling spelade en framträdande roll i ett flertal debatter om stadsplaneringen. Han var också en suverän kännare av Stockholms utveckling i äldre tider. Vid klubbens exkursioner, ofta med damer, till olika byggnader och boställen, bl a Svindersvik och Hagapaviljongen och andra från den gustavianska tiden, höll han eleganta föreläsningar. När *Arne Sjöberg* 1953 efterträdde Selling som president, avtackade han på klubbens vägnar "den alltför blygsamme Selling". Han erinrade om vilken trygghet det varit att ha honom, stadens högste kulturvårdare, som president. Selling hade i hög grad bidragit till att hålla klubben på en hög kulturell nivå.

De idag ofta förekommande debatterna om trafikledernas förfärliga inverkan på den inre stadens miljö hade sin motsvarighet på 1950-talet i Söderklubben. *Harry Sandberg*, själv tidigare borgarråd på stadsbyggnadsroteln, erinrade om att endast ett och ett halvt år återstod av det s k Strömbroprovisoriet mellan Blasieholmskajen och Gamla Stan. Den närvarande representanten från gatukontoret måste medge att provisoriet torde bli kvar över den beräknade tiden. Det har gått 45 år sedan dess och bron ligger kvar.

I en debatt i början av 50-talet om planeringen av tunnelbanan och den tilltänkta bron mellan Slussen och Riddarholmen beklagade Selling att denna skulle komma att skymma utsikten över Riddarfjärden sedd från Slussen. Han menade att en tunnel under Söderström hade varit värd sitt pris. Då visste han ändå inte något om den sexfiliga motorled som än mer skulle inkräkta på de fria vattenytan som bidrar till stadens skönhet.

Litteraturen gavs stort utrymme i programverksamheten. Man skulle kunna likna vissa sammanträden vid litterära salonger. Klubbmedlemmen *Olof Byström*, knuten till Stadsmuséet och ansedd som en av våra främsta Bellmankännare, delade frikostigt med

sig av sitt vetande. Han berättade om Bellmans födelse och uppväxttid på Söder. I Bellmans bostad på Urvädersgränd hade flera av Fredmans epistlar tillkommit. I dessa skildrar han i en realistisk dager de typer som från en bättre ställning hamnat på livets skuggsida.

Per Anders Fogelström – gästföreläsare – kåserade under rubriken Söderminnen med en elegant exposé över ämnet Söder i skönlitteraturen. Han ville vederlägga talesättet "Inget skönt kommer från Söder". Han nämnde särskilt inledningskapitlet i Röda Rummet och August Blanchés strövtåg på Söders höjder med skildring av fattigkvarteren i Vita Bergen. Han kom sedan till proletärförfattarna, som bl a valt motiv från Hornsgatan med dess stämning av nybyggarsamhälle. Han nämnde också Erik Asklund, Ivar Lo-Johansson och Jan Fridegård. Detta var endast några få år före Fogelströms eget genombrott. Hans romansvit i fem band som inleddes med Mina drömmars stad skulle ge honom stor berömmelse och erkännande som den kanske mest betydande Stockholmskildraren.

Erik Asklund talade själv i klubben om "Minnenas stad". I Hyrkuskens berättelser av August Blanche kände han inte igen sin stad. Det var först i Strindbergs realistiska skildringar som han såg sin ungdoms stad, kanske än mer i Hjalmar Söderbergs romaner och Bo Bergmans dikter.

Till den ofta uttalade trivseln på lunchsammanträdena bidrog säkerligen själva lokalen, Mosebacke restaurang. Under denna tid var antalet gäster avsevärt större än vad det varit på senare år, ofta minst ett tiotal. Det kan delvis ha berott på restaurangens tilldragande läge och anrika miljö. Veckobreven avslutas ofta i stil med "...och därefter intogs kaffe på terrassen med den storslagna utsikten". Endast under elva år förunnades det klubben att få vara på Mosebacke. Som tidigare nämnts eldhärjades restaurangen i september 1960. Klubbens försök att komma tillbaka har varit förgäves. Under en längre tid har lokalerna disponerats av TV. Vem minns inte Mosebacke Monarki?

Gösta Selling, president 1952–53.
Medlem i 48 år

VÄNKЛУBBAR OCH ANDRA INTERNATIONELLA KONTAKTER

STOCKHOLM SÖDER HAR under åren haft tre vänklubbar, nämligen Kallio-Berghäll i Helsingfors, Venedig och Bordeaux i nämnd tidsordning. Av dessa är det bara en klubb med vilken utbyte har skett regelbundet under en längre tid, hela 45 år.

Redan i mars 1952 togs en första kontakt från den då nystartade klubben Kallio-Berghäll genom dess president *Henrik Lavo-nius*. På Svenska flaggans dag samma år sändes ett hyllningstelegram från Helsingfors, vilket vi besvarade på Finlands nationaldag den 6 december. I maj 1953 skedde det första besöket från Kallio-Berghäll med inte mindre än tio rotarianer med damer. Vårt första besök gjordes i juni året därpå med tolv rotarianer och tre damer. Nästa besök från Helsingfors skedde 1957, en grupp med tio rotarianer och sju damer. Återbesök skedde året därpå. Så pågick besöken växelvis med två till tre års mellanrum.

Den största grupp från Söderklubben som gästade Kallio-Berghäll utgjordes av 33 personer, ungefär lika många herrar och damer. Det var i september 1972. Mottagandet på den finska sidan präglades liksom vid andra tillfällen av en enastående gästfrihet. Som ett exempel kan nämnas det sistnämnda besöket: Välkomst-lunch på hotell Palace, sightseeing och utfärd till skärgården med bad och kräftska.

Två år senare firade vår klubb 25-årsjubileum med bankett på Villa Ludvigsberg. Kallio-Berghäll representerades av sex rotaria-ner, samtliga med fruar.

År 1977 firade Kallio-Berghäll sitt 25-årsjubileum. *Sven Janzon* överlämnade en litografi som jubileumsgåva. Vid själva banketten representerades vår klubb av *Klas* och *Greta Skogholm*. Vid vårt 30-årsjubileum uppvaktade vänklubbens president *Lars Schöldström* och fru med vacker keramiktavla som present. Därefter har besöken något glesnat. Kallio-Berghäll har gästade oss 1982 och 1988 med 17 respektive 12 besökare. Vid 40-årsjubiléet i Helsingfors 1992 representerade *Hans Wedenius*. Det senaste större besöket från Kallio-Berghäll skedde i slutet av maj 1996 med ett 20-tal gäster. Efter champagnemottagning hos *Hans Sachs* på Blockhusudden gjordes sightseeing och intogs lunch på Nürnberg-restaurangen. Besöket returnerades samma kväll genom att en grupp från vår klubb med damer följde med *Silja Serenade* på gästernas återresa med gemensam middag på båten. Dagen därpå mottogs vi med sightseeing i bilar, presidentens mottagning på Patentverket med champagne och snittar, rotarylunch, samt därefter besök på konstmuséet Ateneum. Det är alltid ett nöje att få åtnjuta den finländska gästfrihet som vi har mött i vår vänklubb.

Vid Söderklubbens 50-års jubileum representerades Kallio-Berghäll av *Karl-Johan Fredriksson* med maka.

I mars 1956 inkom en förfrågan från Venedigs Rotaryklubb till Söderklubben om intresse fanns för att bli vänklubb till Venedig. Det är möjligt att de ursprungliga kontakterna hade tagits av *Gösta Selling* under hans studieresor i södra Europa. Kontaktman i Venedig var en svensktalande sidenfabrikant som *Selling* kände. Det är oklart hur länge vänklubbsförhållandet bestod, men det torde ha varit starkt knutet till *Sellings* person. Några ömsesidiga besök i grupper har inte noterats.

Den tredje vänklubben är Bordeaux-klubben. Den tillkom på initiativ av chartermedlemmen *Olof Lundqvist*, sedermera distriktsguvernör. Han hade knutit förbindelser med Bordeaux under sina återkommande resor till Frankrike.

Klubben besökte oss i anslutning till vårt 25-årsjubileum i april 1974. Programmet omfattade en afton på Hotel Reisen, visning av en film om Stockholms skärgård och sightseeing Stockholm runt. Återbesök från vår klubbs sida skedde i oktober 1978, en "oför-glömlig" resa till Bordeaux. Gruppen bestod av sju rotarianer och

tre damer. Bordeauxklubben representerades också vid vårt 50-årsjubileum 1999.

De första internationella kontakter av annat slag som klubben har haft, knöts redan på tidigt 1950-tal. Flera enskilda medlemmar gjorde ofta utrikes resor varvid de besökte olika klubbar med överlämnande av hemklubbens flagga (banner). En längre resa till Japan företogs av *Wilhelm Kåge*. (Det är för övrigt han som komponerat vår klubbs flagga med Katarina kyrka, Katarinahissen och Gondolen.) Han knöt härvid många rotarykontakter. Han hade med sig ett introduktionsbrev från kungen och hade låtit trycka visitkort med japanska skrivtecken. (Kåge på japanska betyder konsthandel.) Vid hemkomsten överlämnade han sex japanska klubbflaggor. Han förklarade att rotaryknappen hade varit som ett Sesam öppna dig. Troligen skedde resan primärt på uppdrag av *Kåges* arbetsgivare, *Gustavsbergs* porslinsfabrik, där han var konstnärlig ledare.

Apropå banner, här en kort parentes: När en rotarian utomlands gästar en klubb förekommer ofta en kort ceremoni, vid vilken gästen som en hälsning överlämnar sin hemmaklubbs banner. Utväxling av banner förekommer även mellan klubbar inom landet. I Söderklubbens arkiv finns mer än 900 på så sätt erhållna banner från ett otal nationer världen över.

Överdirektören vid Statens Hantverksinstitut, *Ragnar Schlyter*, hade 1951 kontakt med USA rörande ungdomsutbyte och höll där åtta föreläsningar i olika stater.

Under 1960- och 70-talen inlades stora förtjänster i fråga om ungdomsutbytet med USA av *Artur Cedergren* och *Carl-Filip Borgh*. Den senares insatser belönades med hans utnämning till Paul Harris Fellow i samband med världspresidentens besök i Stockholm i juni 1979. Klubben hade vid årsmötet året innan tilldelat *Cedergren* samma utmärkelse.

Under en lång följd av år sköttes de internationella kontakterna, bl a med vänklubbarna, av *Sven Janzon*. Han betydde mycket för klubbens utveckling. Hos honom förenades i hög grad egenskaper som kännetecknar en god rotarian.

Sommaren 1951 hölls ett internationellt ungdomsläger ute på Graninge stiftsgård. Det var ett samprojekt för de tre Stockholms-

klubbarna. Antalet deltagare var 26, fördelade på nio nationer. En av deltagarna var en av våra nuvarande medlemmar, den då 16-åriga *Göran Sjöberg*. Samtliga kursdeltagare inbjöds till ett klubbmöte med middag på Mosebacke restaurang.

Till de internationella kontakterna får man också räkna klubbens studieresa till Rom i april 1986 under *Bengt Wadensjö*s sakkunniga ledning. Gruppen omfattade 14 personer. Resan var noga planerad och förberedd i form av en serie föredrag om Roms kyrkor, som Wadensjö hållit i klubben. Resans höjdpunkt var påveaudiensen, där deltagarna tilltalades av påven med "de lutherska pilgrimerna från Stockholm". I programmet ingick besök i två rotaryklubbar.

KLUBBENS TRADITIONER

KLUBBENS VERKSAMHET OMFATTAR inte enbart lunchsammanträden med föredrag. Det finns också några andra sammankomster som fått karaktären av tradition. Den äldsta traditionen är skärgårdsutflykterna.

Det är nu mer än 30 år sedan den första skärgårdsutflykten anordnades. Det var på initiativ av tillträdande presidenten *John Alderin* (1966/67). Sedan dess har utflykter ordnats praktiskt taget varje år, till dags dato 32 gånger. De har gett medlemmarna enastående möjligheter att bekanta sig, inte bara med varandra, utan med alla delar av Stockholms skärgård, alltifrån Landsort och Dalarö i söder till Norrpada och Kudoxa i norr.

Programmet har med åren utbildats efter ett visst mönster för att inte säga en ritual. Avresa sker i regel från Slussen med buss eller pendeltåg till någon utsjöhamn, ofta Stavsnäs. Där möter båt som tar oss ut till någon ö i havsbandet eller mellanskärgården. Under en lång följd av år skedde båtresan med M/Y Örn, en stor vacker yacht ägd av medlemmen, numera avlidne, *Stig Fredell* och senare hans son *Patric*. På utfärderna serveras kaffe med färska wienerbröd och ett litet, litet glas whisky. Vidare är det allsång till ackompanjemang på dragspel av *Lennart Kjellqvander*.

Värd vid framkomsten är en gästfri sommarboende medlem, i vars hus intas middag. Men dessförinnan är det bad och sillunch på en klippa samt tävlingar. Dessa har en intellektuell del i form av frågesport med stationer längs en bana i skogen, dels femkamp

med pilkastning, varpa m m. Tävlingsledaren, i regel värden, summerar med stort allvar resultaten inför den avslutande prisutdelningen.

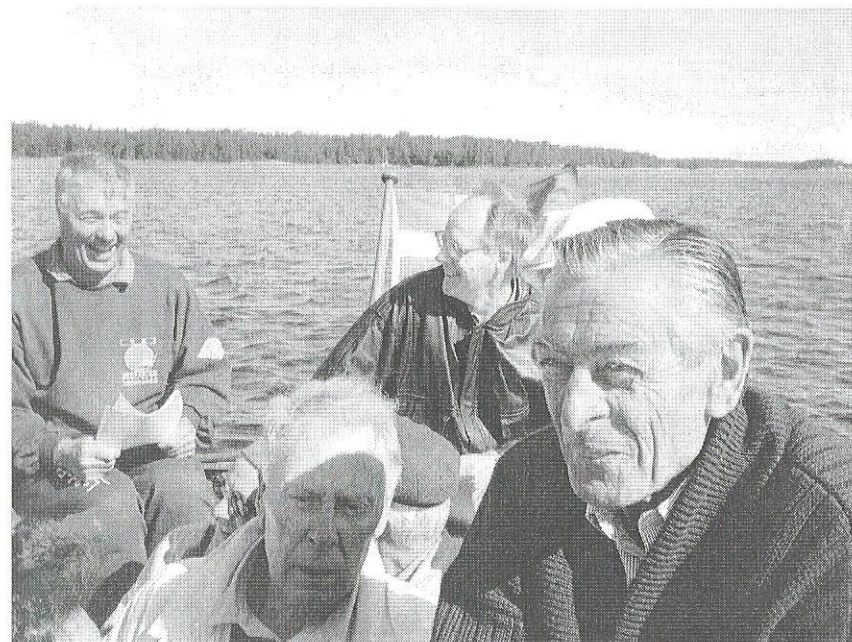
En skärgårdsdag med Rotary är en happening. Visserligen är mycket förutsebart, men allt kan hända. Och nästan alltid har vi tur med vädret – ta i trä. Men glada sinnen på dessa utfärder är en regel utan undantag.

Det finns två andra traditioner av yngre datum, utfärden med de gamla och den s k kyrksöndagen på Ersta.

Utfärd med de gamla och de blinda i Katarina församling skedde redan på 60-talet på initiativ av vår medlem prosten *Sten Kahnlund*. Bussutfärd med de gamla på Mariahemmet är numera en tradition. Ett 30-tal gäster brukar hörsamma inbjudan. Eldsjälar i detta arrangemang är *Hans Hedlund* och hans fru *Ingrid* och den som ordnar bussen från SL, förra trafiklandstingsrådet *Birger Rosell*.

På senare år har resenärerna fått en fin underhållning under resan som *Göran Sjöberg* stått för. Han har med sin eminenta kunskap om Stockholm berättat än om gångna tiders samhälle, än om nya stadsdelar och den aktuella stadsplaneringen. Eftersom de flesta gästerna är gamla stockholmare har detta varit ett mycket uppskattat inslag. Färden brukar avslutas med kaffe och tårta på något kafé eller utvårdshus.

Den första kyrksöndagen anordnades på initiativ av *Hans Hedlund* år 1978. Tradition blev det först från 1982 då *Bengt Wadensjö* var president. Den innebär deltagande i högmässan i Ersta kyrka en söndag omkring den 1 februari och en därpå följande gemensam lunch på Ersta café. Predikan hölls under de första åren av den som var direktor vid Ersta Diakonisällskap, först *Bengt Wadensjö*, sedan *Anders Wejryd*, båda numera biskopar i Karlstad resp Växjö. Sedan tio år har vår medlem prosten *Gillis Simonsson* medverkat med tänkvärda och kraftfulla predikningar och stämmingsfull altartjänst. Skriftens ord läses ofta av *Hans Wedenius*. Ett musikaliskt inslag i gudstjänsten har vid ett flertal tillfällen varit solosång av *Hedlunds* dotter *Kerstin*, ackompanjerad av sin make *Göran Lostig*.

Skärgårdsutflykt
Torsten Sellin, Ingvar Håkanson, Lennart Pådryd och Holger Hanner.

Utnämning av Paul Harris Fellow.
Ninni Hagman, Hans Hagman, Eva Grantinger, Lennart Pålyrd
och president Olle Jonsson

Bussutflykt med de gamla från Ersta/Mariahemmet.
Guide: Göran Sjöberg

FÖREDRAGSVERKSAMHETEN

DET HAR TIDIGARE NÄMNTS att hjälpverksamhet och ungdomsverksamhet i form av internationellt utbyte är viktiga inslag i rotaryrörelsen. Det är ändå, när allt kommer omkring, lunchsammans trädena med föredrag på programmet som är den dominerande aktiviteten. G Bernard Shaw raljerade över ämnet. På frågan "Where is Rotary going?" svarade han "Rotary is going to lunch".

En återblick på vilka ämnen som förekommit i vår egen klubb visar att här finns en oerhörd bredd i utbudet. Det är inte bara två kulturer som möts, den humanistiska och den teknologiska, utan det finns ett helt spektrum av kulturer, ideologier och kunskapsområden. Det är ingen överdrift att kalla Rotary för världens största folkuniversitet.

Tidens strömningar sätter sina tydliga spår i vilka ämnen som står på dagordningen. Den som har hand om programmet i en klubb kan också sätta sin prägel på urvalet. Personliga preferenser och lyhördhet för vad som står i centrum för medlemmarnas intresse betyder mycket för kvalitén. Föreläsare som har framträtt i den offentliga debatten på ett visst område drar ofta till sig extra många lyssnare, inte minst från andra klubbar. Ett exempel härpå är Peter Wallenbergs föredrag om Sverige och EG för tio år sedan. Antalet gäster uppgick då till 20.

För att belysa mångfalden i föredragsverksamheten nämns här endast ett urval ämnesområden och föreläsare.

En tid i början på 90-talet stod miljödebatten i centrum. Som

föreläsare engagerades bl a Valfrid Paulsson, chef för Naturvårdsverket och Anders Wijkman i Svenska Naturskyddsföreningen. Senare har idéerna om en nationalstadspark på norra Djurgården varit på tapeten. Hans Waldenström, den kanske mest energiske pådrivaren för parken, har fört sin talan i klubben. Företrädare för det s k Dennispaketet, vilket delvis är oförenligt med en orörd ekopark, har i sin argumentation främst hävdad kringfartsledningens betydelse för att minska biltrafiken i innerstaden och därmed ge denna en renare luft.

Ett annat område som man ofta återkommer till är de säkerhetspolitiska frågorna. Som föreläsare har klubben haft bl a två överbefälhavare, Stig Synnergren och Bengt Gustavsson. Förra flygvapenchefen Sven-Olof Olson gav en initierad bild av de drastiska förändringar som följde med upplösningen av Sovjetunionen. Här bör nämnas det mycket intressanta föredrag om Finlands säkerhetspolitik som hölls av överste *Karl Johan Fredriksson* från Helsingfors vid den lunch som klubben höll för gästerna från Kallio-Berg-häll i maj 1996. Han utgick från ett citat av president Paasikivi: "Åt geografien kan man ingenting göra".

Omkring år 1980 var kärnkraftsdebatten högaktuell. Regeringsrådet Gustaf Petrén, som för övrigt ofta gästade klubben när vi hade våra luncher på Kvarnen, gav en mycket klagörande redogörelse för folkomröstningsinstitutet.

Information i utrikespolitiska frågor har vi även fått genom främmande länders ambassadörer, bl a från Norge, Makedonien, USA och Japan. Den svenske ambassadören Per Anger, som arbetade med Raoul Wallenberg i Budapest 1944-45, gav en ingående skildring av omständigheterna kring Wallenbergs försvinnande och det politiska maktspel som senare följde för att få honom utväxlad till Sverige.

Partipolitiska frågor förekommer sparsamt eftersom Rotary är en opolitisk rörelse. Om politisk information skall ges, bör det ske genom ett balanserat utbud i form av samtal mellan parter från olika läger eller en serie program representerande skilda partier. Av de partiledare som talat i klubben kan nämnas Jarl Hjalmarson, men ämnet gällde då hans engagemang för en humanare kriminalvård. När Alf Svensson häromåret inbjöds, så var det närmast

med anledning av att han vunnit första pris i riksdagen för sin talekonst.

Rotarys intresse för andra rörelser och organisationer med delvis närliggande inriktning speglas i ett antal föreläsningar. Föredrag om Zonta, Fredrika Bremer-förbundet, Frimurarorden, Par Bricole, Lions, Carnegie-stiftelsen och Stadsmissionen har alla hållits av framstående företrädare för respektive organisation. Klubben har även tagit del av Fountain House-rörelsens idéer och besökt dess lokaler på Götgatan.

Kulturen har spelat en stor roll i föredragsverksamheten. Det har ovan nämnts hur *Gösta Selling* tidigt satte sin prägel på den kulturella verksamheten. Så som också nämnts bildades på ett tidigt stadium den särskilda "Kommittén för kulturella kontakter" med *Bernhard Wergeman* som primus motor. Under senare år är det främst *Göran Sjöberg* som svarat för de kulturella inslagen. Han har förmedlat mycket av sitt vetande, bl a om Bellman, Katarina och Söder. Han har också vid ett flertal tillfällen guidat oss på utställningar på Stadsmuséet, ofta i form av kvällsprogram för medlemmarna och deras närmaste. Vi har även besökt Medeltidsmuséet under hans ledning. Till kulturen får man också räkna de personhistoriska föredragen av *Bengt Siösteen*. I raden av hans många porträtt ingår Caesar, Leonardo da Vinci, Marx, Churchill, G Bernard Shaw och Oscar Wilde.

Författarprogram av det slag som förekom under klubbens ungdomstid är numera inte så vanliga. Ett speciellt inslag i föredragsserien på senare år utgjorde dock ett program med den invandrare, som genom ett omfattande författarskap visat sig behärska det svenska språket, nämligen Theodor Kallifatides. Han bor för övrigt på Mariaberget i hjärtat av Södermalm. Han hade god täckning för den titel han valt: "Det svenska språket". Han var ganska kritisk och talade om språkets förflackning och hämtade exempel bl a från det politiska språket. I stället för att tala om en utredning säger man: "Vi ska titta på det här".

I lunchprogrammen har de religiöst-etiska frågorna haft en given plats i form av samtal, senast ledda av *Stig Carlborn* och *Gillis Simonsson*. En serie föredrag på initiativ av *Per A Smeds* om etik i näringslivet hör även dit. När *Henning Öberg* i egenskap av guver-

nör gästade klubben drog han i sitt tal paralleller mellan Rotarys etik och det kristna budskapet.

Bland andra kulturella inslag kan nämnas små stunder av musikunderhållning, förmedlad av någon klubbmedlem eller gästande musiker. För de äldre i klubben framstår minnet av *Hilding Asker* och hans sång i en förklarad dager. Han var kantor och organist i Sofia kyrka och föfar till hovsångaren Björn Asker. Som exempel på program som han stod för kan nämnas "Liten lunchmusik" tillsammans med konsertmästaren Gunnar Norrby (piano och cello).

Även jazzmusiken hade sin företrädare i klubben genom *Lennart Ahlbom*. Tillhörande kulturförvaltningen i Stockholms stad var han för övrigt mycket engagerad i uppbyggandet av Kulturhuset. Kort tid efter invigningen av huset ordnade han en visning för klubben i samband med ett gästbesök från Kallio-Berghäll.

Genom *Hans Hagman*, som själv spelar trombon i Försvarets frivilligmusik, har vi fått stifta bekantskap med det militära musikkivet.

Den som i hög grad bidragit med program av musikaliskt slag är *Stig Carlborn*. Redan tidigt 60-tal hade han ett program om OD och Hugo Alfvén med illustrationer av en dubbelkvartett var han själv ingick. Han har även hållit föredrag om några av våra mera kända vissångare, bl a den legendariske Sigge Wulff samt viskompositören Ulf Peder Olrog. Stigs förmåga att berätta en god historia har vi också genom åren fått otaliga exempel på.

KVINNOR I ROTARY

NÄR ROTARY GRUNDADES 1905 var det praktiskt taget endast män i yrkeslivet och det var då naturligt att medlemskap var förbehållet män. Samhällsutvecklingen har lett till att kvinnor alltmer har kommit in på arbetsmarknaden, ofta i ledande positioner, och därmed har förutsättningarna för kvinnligt medlemskap förändrats.

Under 1970-talet framfördes från olika håll förslag om ändring av gällande regler. De diskuterades på olika kongresser och behandlades i Rotarys lagråd. Frågan ställdes på sin spets, när en klubb i Kalifornien valde in kvinnor i strid med lagrådets beslut. Detta ledde till att klubben uteslöts ur Rotary International. Beslutet härom överklagades och ärendet fördes vidare genom olika instanser till den federala Högsta domstolen. Dess utslag innebar att det inte stred mot konstitutionen att acceptera kvinnliga medlemmar.

Domen föll år 1987. Två år senare fattade lagrådet beslut om ändring av regelverket, innebärande jämställdhet i fråga om medlemskap.

Rotary International har på senare år engagerat sig i frågan och tillsatt en särskild kommitté "Women in Rotary", bestående av åtta personer från olika länder. I denna ingår vår *Hans Hagman*, numera Nora RK. Kommitténs uppgift är att se över den globala utvecklingen av frågan om kvinnligt medlemskap och att verka för en fortsatt ökad anslutning.

USA har den största andelen kvinnliga medlemmar, femton

procent. Motsvarande siffra för Sverige är tio procent och för klubbarna i Stockholm tolv procent.

Det första invalet av kvinnor i Stockholm skedde 1990. Antalet kvinnliga medlemmar i Stockholm 1998/99 är något över 200. Av dessa är tio presidenter.

Stockholm Söder har fyra kvinnliga medlemmar. Det första invalet skedde 1995 av *Kristina Pollack* med *Hans Hagman* och *Torsten Sellin* som faddrar. Våra kvinnliga medlemmar syns ha funnit sig väl tillrätta i klubben och har på olika sätt aktivt medverkat i klubbarbetet. De vill inte bli särbehandlade som just kvinnor utan vill se sig som en integrerande del av en rotariansk gemenskap med vad den innebär av både plikter och trevlig samvaro.

UNGDOMSFRÅGOR OCH LEDARSKAPSUTVECKLING

UNG FÖRETAGSAMHET ÄR ETT PROJEKT som vänder sig till ungdomar i gymnasiet och syftar till att utbilda dem att starta och driva egna företag. Idén föddes i USA 1919 och kom till Sverige 1980. Projektet samordnas i Sverige av Tekniska högskolan i Linköping och stöds ekonomiskt av Sveriges Industriförbund.

Söderklubben startade ett sådant projekt 1983 med deltagande av elever på Frans Schartaus gymnasium och med *Lennart Påbryd* som sammanhållande. Det visade sig vara ganska svårt att hålla igång ett sådant projekt i en centralt belägen skola, där många elever har långa resvägar till och från skolan. När skolan var slut för dagen föredrog de flesta att bege sig hem. Den kvarvarande skaran var inte bärkraftig för projektets genomförande. Ett andra försök 1985 lyckades inte heller varför det lades ner. En kvarvarande mindre penningssumma överfördes till Minnesfonden.

1986 föddes tanken att bilda en Rotaractklubb på Södermalm. Initiativtagare var *Yngve Flodquist* i Stockholm-Högalid RK. Rotaract betyder Rotary in action och är en klubbverksamhet som bedrivs efter samma mönster som rotaryklubbarna. Skillnaden är att medlemmarna är ungdomar där den övre åldersgränsen är 30 år. Som fadder till en sådan klubb står minst en rotaryklubb. Södermalms Rotaractklubb har tre fadderklubbar, Söderklubben, Skanstullsklubben och Högalidsklubben. Den konstituerades vid en bankett på van der Nootska palatset. Klubben sammanträder

numera varannan måndagkväll på Frans Schartaus gymnasium.

Klubben har drivit en del projekt. Det mest framgångsrika är en insats den gjorde för BRIS – Barnens Rätt I Samhället. En tävling anordnades mellan landets samtliga rotaractklubbar om insamling av medel att skänkas till BRIS. Södermalms Rotaractklubb satsade på julklappsinslagning på ett varuhus i Stockholm. Hugade julhandlande stockholmare fick sina paket inslagna och skänkte samtidigt en slant till BRIS. Klubben fick på detta sätt in närmare 10 000 kronor och placerade sig som etta i tävlingen.

RYLA är ett inom Rotary känt begrepp och står för Rotary Youth Leadership Award. Det är ett årligt seminarium som arrangeras i distriktet i mars månad varje år sedan början av 90-talet. Temat är ledarskapsutveckling och projektet genomförs med mycket kvalificerade föreläsare. Deltagare är ungdomar upp till 30 års ålder. Antalet deltagare har ökat varje år och ny rekordsiffra noterades 1999 med 64 deltagare. Deltagandet sponsras för det mesta av en rotaryklubb. Söderklubben har varje år sponsrat minst en deltagare.

I detta sammanhang bör sägas ett ord om Ambassadorial Scholarship. Ambassadörstipendiet är en mycket fin utmärkelse som finansieras av Rotary International. Mottagaren får ett års finansiell hjälp att genomföra studier vid ett utländskt universitet. Läsåret 1997–98 fick Elonora Soares, juridikstuderande vid Uppsala Universitet och boende på Södermalm, mottaga detta pris på förslag av Söderklubben. Hon vistades ett år vid universitetet i Gent med studier i EU-rätt.

Sammanfattningsvis bör sägas att verksamheten inom Stockholm Söder Rotaryklubb på här senast nämnda områden i hög grad har vilat på *Lennart Pålbryds* stora engagemang och intresse.

1949–1974

*Ett halusekel i Rotarys tjänst har runnit undan,
och vi vill här ge några glimtar från denna tids förlopp,
som kanske kan vara av intresse.*

START – Klubben bildades tisdagen den 26.4 1949 i Mosebacke Restaurant, Montmartre, på anmodan av guvernören *Hugo Cederschöld*, general, och efter samråd med Stockholmsklubbens president *Olof Norbeck*, bankdirektör, samt efter kallelse av eldsjälens i det hela, borgarrådet *Harry Sandberg*. 22 medlemmar antecknades. I tävlan att komma först vann Kungsholmen – Bromma Rotary Klubb, sedermera Stockholms Västra, med ca två månader, varför Söderklubben blev Stockholms tredje klubb.

Förste president och hittills den ende, som omvalts till ett andra rotaryår, blev självfallet nämnde *Harry Sandberg*, en man som verkligen ömmade för den södra stadsdelen.

Förste sekreterare – kyrkoherden i Katarina, *Harald Dahl*.

Kassör – generalkonsul *Åke D-son Carlsson*.

Klubbmästare – *Eric Sandberg*, källarmästare på Mosebacke och 55:an.

CHARTERHÖGTIDEN – 17 december 1949. HKH Kronprinsen, sedermera *Gustaf VI Adolf*, hedrade tillfället med sin närvaro. Charterfesten med många gäster ägde rum i Mosebacke Restaurant, markplanet, som abonnerats.

KRONPRINSEN – besökte dessutom vår klubb torsdagen den 23 februari 1950, 45-årsdagen av Rotarys tillblivelse. En av medlemmen *Wilhelm Kåge* tillverkad skål med klubbens namn inbränt i botten överlämnades som gåva till kronprinsen, tillika Rotarys Hedersguvernör, som högtidligen invigde vår ännu oförändrade flagga, också den en *Kåge*-komposition. *Gustaf VI Adolf* gjorde oss också den äran av ett besök vid ett senare tillfälle.

”SÖDERKRAVALLERNA” – var ett gissel för Stockholm och Medborgarplatsen. 11.5 1950 beslöt vi ekonomiskt stödja denna klubb och tillsammans med Stock-

holms RK och Kungsholmen-Bromma RK insamlades så mycket pengar, att vi kunde skicka de värsta bråkmakarna till Caux i Frankrike på ledarkurs under ett år och därmed få slut på den dåtida ungdomens raggarmöten. En av kursdeltagarna, gemenligen kallad "Sillen"/Lindström/ höll efter återkomsten därifrån, helt förvånad, ett uppskattat föredrag i vår klubb.

GRANINGELÄGRET – ett läger för rotaryungdomar ingångsattes av en kommitté med *Gösta Selling* och *Ragnar Åhlén*. Inom Stockholmsklubbarna insamlades 7 500 kronor. Femton utlänningar och tio svenskar deltog.

VÄNKLUBB – 27.3.1952 fick klubben den första trevaren från presidenten *Henrik Lavonius* i Kallio-Berghäll, Helsingfors, vilken klubb blev vår vänklubb. Resor till Helsingfors och Stockholm har utväxlats vartannat år och det med berömvärd punktlighet. 14.9.1974 är det våra finländska vänners tur att vara våra gäster vid 25-årsjubileet.

FÖRSTA DOTTERKLUBB – blev Årsta, som kom till 1953. Senare följde Brännkyrka, Huddinge, Nacka, Värmdö Skeppslag, Skanstull och i viss mån Lidingö genom vår medlem *Ragnar Schlyter*.

EGEN ORKESTER – Under chartermedlemmen *David Ymers* /läkare/ tid i klubben hade vi förmånen njuta av hans kvartetts musik vid åtskilliga festliga tillfällen.

Den 2 maj 1953 **KALLIO-BERGHÄLLS** första besök i Stockholm. 12–13 juni 1954 besökte vi Helsingfors. Hett och tätt i början.

SÖDERS ROTARY KLUBB ändrades till **STOCKHOLM SÖDER ROTARY KLUBB** den 7 maj 1953.

Den gamla **MARIAFÖRENINGEN** återupplivades i föreningen **SÖDERMALM**. *Harry Sandberg*, *Wilhelm Kåge* och *David Ymer* tog säte i styrelsen.

HARRY SANDBERG – valdes till **hedersledamot** för meriterande rotaryverksamhet.

MINNESFONDEN – bildades 1955 genom av *Einar Strömberg* donerade belopp, som sedan ökades vid *Harry Sandbergs* frånfälle. Den 30.6.1955 utgjorde summan 2 715 kronor, idag 9 164 kronor.

KATARINA KYRKA – besågs den 9.9.1954 efter en genomgripande restauration av byggnaden, företagen och genomförd av medlemmarna *Robert Berghagen* och *Harald Dahl*.

100 procent **ROTARY FOUNDATION** blev klubben 1954–55.

VENEDIGS ROTARY KLUBB korades till ny **Vänklubb** genom *Gösta Sellings* försorg. Uppskattad kontaktman var *Bevil-Aqua* /översatt *Drick-Vatten*/, sidenvävar i Venedig, svensktalande och gift med en svenska.

ROTARYRUMMET KRISTINEHOVS MALMGÅRD – iordningställdes på initiativ av *Gösta Selling* tillsammans med Stockholms Västra RK och försågs med gustavianska tapeter.

UTFLYKT MED GAMLA I KATARINA FÖRSAMLING – förordad av *Sten Kahn-lund*, företogs i medlemmarnas bilar första gången 1956–57. 45 personer bjöds på kaffe och besåg Drottningholm.

HARALD SALLBERGS SLUSSMOTIV i reproduktion donerades av *Robert Berghagen* och trycktes av *Gösta Laurin*. Den utdelades till framför allt utländska besökare. ("Copy of an atching".)

HANTVERKSINSTITUTETS SAMLINGSSAL ställdes av *Harald Wik* till förfogande för sammanträden vid flera tillfällen.

ISBRYTARFÄRD MED S:t ERIK – Den första anträdde den 18 februari 1959. *Helge Linder* ordnade en dagslång utflykt i Skärgården; som verkligen bröt isen.

MINNESFONDEN – Den 18 mars 1959 fastställdes för denna fond stadgar, som utarbetats av *Arvid Ribbing*.

HARRY HARRIANS OIJEMÅLNING – från Mosebacke Torg med utsikt mot Katarina kyrka skänktes av *Robert Berghagen*. Enligt givarens önskan överlämnade klubben denna tavla som gåva till Stockholms Stadsmuseum.

BANDSPELARE – anskaffades 1959–60, varigenom veckobrevens innehåll svällde, dock utan att dra annan kostnad än portot, som stannade vid det vanliga. Härliga tider och mer bevarad historia för klubben.

UTFLYKT – Noteras 1959–60 *Margareta* och *Hjalmar Carlborns* båtutfärd med "AGA III", kvarnvisning i nuvarande presidentens/1974–75/, *Stig Carlborns*, regi, och efterföljande charmant supé i nya lokalerna Saltsjöqvarn. Ett sjudundrande kalas, som gav genljud långt utanför klubben.

ELDSVÅDA – Den 12 september 1960 eldhärjades våra klubblokaler å Mosebacke och vi nödgades flytta till 55:an /Drottninggatan/ där vår medlem *Eric Sandberg* var källarmästare.

INNER WHEEL – i Stockholm startade. *Olle Lundqvists* maka, *Mary*, blev president där 1960.

RANGOON – Guvernör *Nils Sundbäck* värdade till vår klubb att delta i en insamling för barn och sjuka i Rangoon. Genom *Ragnar Åhlén* gick intäkterna för en lunch i Åhlén & Holms lunchrum till ändamålet.

STOCKHOLMS STADS BRANDSTODSBOLAGS nyrestaureerade lokaler ställdes av *Lennart Reuterskiöld* till förfogande för sammanträden. Minnesvärda stunder i en förnämlig miljö.

VI FLYTTADE IGEN – den 7.2.1963 till **OPERAKÄLLAREN**, som blev hemmalokal.

TIO-ÅRSJUBILEET firades med middag och dans på Mosebacke. 15-års på 55:an med en utsökt middag utan damer /26.4.1964/ och 20-års i Sjöfartshuset, Skeppsbrosen, middag med dans samt våra finska vänners närvaro.

STIPENDIER – 1963–64: Södra Latinstipendiet 500 kronor utdelades, likaså utgick till Täbyseminariet 285 kronor och Internationella Studenthemmet 4 800 kronor. Koreansk studerande fick 500 kronor.

NY FLYTTNING – 30 juni 1966 lämnade vi Operakällaren. Första sammanträdet på KVARNEN 7.7. 1966.

OPERATION FRIDOLF – 1966–67 insamlades genom *Thore Olovsoni* den av Arabiachefen *Fridolf Nyman* överlämnade stora spargrisen "Fridolf" /gåva från Kallio-Berghäll RK/pengar till en ögonklinik i Korea under flera år. Ett gott resultat åstadkoms, vilket kunde klara klinikens fortsatta verksamhet.

ROTARYSTIPENDIAT – Miss Carol Earl, USA, tillbringade en lång tid i presidenten *John Alderins* hem och besökte oss samt höll föredrag.

KALLIO-BERGHÄLL – 1967–68 valdes *Gunnar Olofsson* till ständig kontaktman mellan Kallio-Berghäll och Stockholm Söder.

DE BLINDA – 1968–69 började utflykterna med de blinda, mestadels åtföljda av supé.

SKINNARVIKSSAMMANTRÄDE – 3.6.1971 hade Mary Lundqvist inbjudit hela klubben till middag, som tacksamt avnjöts i den utsökta hemmiljön med vacker utsikt över staden.

STUDY EXCHANGE – tog fart 5.2.1973. *Holger Hanner*, som övertog presidentskapet efter *Bo Kronbergs* för tidiga bortgång, valdes in i den kommitté, som möjliggjorde det svensk-australiska utbytet av fem personer + en ledare. I över ett år arbetade *Hanner* intensivt med detta, som kulminerade i det australiska besöket under två månader. Avslutningsfest å Nordiska Muséet med lappkok arrangerat av Harald Hvarfner, muséets styresman. Ett synnerligen lyckat utbyte.

300 procent **ROTARY FOUNDATION** – blev klubben 1974 tack vare *Holger Hanners* energiska insats.

SKÄRGÅRDSUTFLYKTER – Alltsedan 1966 har Stockholm Söder RK varje år haft en trevlig heldagsutflykt ut i skärgårdens havsvidder med följande värdar i rätt ordning: *Alderin, Nordvall – Nordvall – Hanner – Söderlund – Fredell, Åhlén, Kronberg – Fredell, Arne Sjöberg – Klint*. Öar med namnen Norsten, Borgen, Nämdö, Kudoxa, Sötholmen, Norrskär, Storskär, Äpplarö, Sandö/Sandhamn/Ingarö etc har prätats in i våra minnen om äventyrliga vattenfärder bland kobbar och skär.

UNGDOMSUTBYTE MED AMERIKA – i svensk regi har skett under överinseende av *Artur Cedergren*, en fortsättning på Frohlunds, Linköping, tidigare verksamhet. 1973–74 övertog *Carl-Filip Borgh*.

STÄNDIG FLAGGKORPRAL – att ordna vårt alltjämt stigande förråd av flaggor, har *John Söderlund* varit med den äran.

TREDJE VÄNKlubben – blev Rotary Club de Bordeaux. *Olle Lundqvist* var

initiativtagare. Denna klubb besökte oss i 25-årsveckan 24–25 april 1974. Programmet omfattade en afton på Hotel Reisen, ett klubbssammanträde med filmvisning av Stockholms Skärgård och en sightseeing-tur Stockholm runt.

GUVERNÖRER – Klubben har under sin existens haft tillfälle förse distriktet med trenne guvernörer: *Olle Lundqvist, Artur Cedergren* och *Carl-Filip Borgh*.

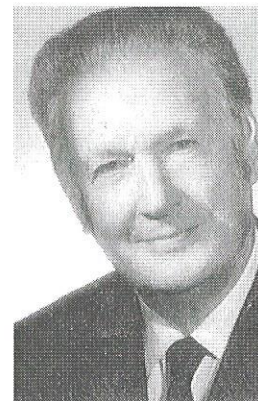
FÄRGTRYCK – *Gösta Laurin* försåg oss med ett tryckt foto av utsikten från Mosebacke samt ett besökskort för utländska rotarianer, båda i färg. Dessutom sände han varje år en julkort till varje medlem.

INTERNATIONELLT – *Ragnar Åhléns* mångåriga, intresserade och självuppoftande arbete inom den internationella tjänsten har lett till den goda standarden på området.

YRKEN – Ett idogt arbete vad beträffar yrkesval hos ungdomen samt yrkenas belysande genom föredrag och visningar har bedrivits av *Bo Klint, Henning Öberg, Roger Wadström* och *Nils-Olof Elfman*.

KULTURKOMMITTÉN – denna om vår kultur ömmande lilla skara, är *Robert Berg-hagens* idé. Dennes ordförandeskap har fortsatt av *Bernhard Wergeman* och kommittén lämnar ofta bidrag till vårt rikhaltiga program.

Det gångna kvartsseket har kanske ej resulterat i några större revolutionerande händelser, men klubbens verksamhet har skett i bästa rotariansk anda och kamratskapet och väfnastheten har vuxit sig starka med åren. Viljan till SERVICE ABOVE SELF och "RENEW THE SPIRIT OF ROTARY" sitter i högsätet.

Stockholm i september 1974

Sven Janzon

Krönikör och chartermedlem

1996/97 Den siste av chartermedlemmarna, förre riksantikvarien *Gösta Selling*, avlider. Hans minne hedras genom en klubbens gåva till Samfundet S:t Erik.

Originalen till *Wilhelm Kåges* teckning av vår klubbflagga överlämnas till klubben av konstnärens dotter, Gabriella Olsson Kåge.

1997/98 *Olle Jonsson* drar upp riktlinjerna för att ta fram en klubbens minimatrikel med foton.

Arvo Vikström lägger fram underlaget för ett förnyelseprogram för klubben, konkretiserat i fem delprojekt: administration, mötesinnehåll, mötestider, förnygring och hjälpverksamhet.

Besök på Folkoperan med Marie Antoinette på repertoaren.

1998/99 I anslutning till lunch promenad till Söder Torn, där *Bengt* och *Marianne Åstrand* på 39:e våningen tar emot med kaffe och information om huset och bakgrunden till dess tillkomst.

Riktlinjerna för 50-årsjubileet anges tidigt på det nya arbetsåret av festkommitténs ordförande *Kjell Forssmark*.

Peter Reichel ordnar ett välbesökt och uppskattat studiebesök på Sveriges Radio.

Rotariana, information bl a om Rotarys fonder och stadgar under ledning av *Arne Lundell*. Medlemmarnas kunskaper testas genom frågeformulär, som var och en själv får rätta.

Klubben lämnar vid årsskiftet Restaurang Nürnberg efter fem och ett halvt år. *Leif Rylander* avtackas av presidenten för den tid klubben har haft sin hemvist där.

Den 14 januari hålls det första lunchmötet på Restaurang Gondolen med stor anslutning. Med ett glas champagne kunde presidenten *Lars-Åke Hammarkvist* hälsa 39 medlemmar och 19 gäster välkomna. Gondolens krögare Erik Lallerstedt hälsade alla välkomna med en förhoppning om ett gott och långvarigt ömsesidigt förhållande. *Gillis Simonsson* höll ett anförande på temat Nära Himlen.

Om *Wilhelm Kåge* hade en vision, när han ritade vårt emblem med Katarinahissen och Gondolen i förgrunden, hade den nu förverkligats.

Olle Jonssons minimatrikel börjar ta form med hjälp av *Mårten Langdén*, dataspecialist och fotograf i en och samma person.

Sven-Olof Karlsson ordnar kurs i sammanträdesteknik för medlemmarna. Intresset visar sig vara stort.

Styrelsen beslutar att den jubileumsgåva, vartill insamling pågår fram till jubileumsdagen, skall tillfalla Stadsmissionen.

Utsikt från Gondolen

Stockholm Söder Rotaryklubb was chartered in 1949 and is one of the oldest Rotaryclubs in Stockholm. These 50 years have been very eventful, and in this book we have tried to give a short resume of our activities.

Over the years many members have made important contributions to our work, but of necessity only a few are mentioned.

We can of course look back on successful years, but it is more important to look forward and work for the Rotarian motto "Service Above Self".

Lars-Åke Hammarkvist
President

Stockholm Söder Rotaryklubb
Lunchmöte, Torsdagar kl 12,15
Stadsgården 6^{xl} (eller via Katarinahissen)
Box 15155, 104 65 STOCKHOLM
Restaurang Gondolen 08-641 70 90